

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	9
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТЕОРІЇ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ (А. Ю. Олійник, Ж. М. Пустовіт)	12
Модуль 1. Основи теорії конституціоналізму та сутність конституції	12
Глава 1. Виникнення, розвиток та сучасний стан світового і українського конституціоналізму	13
1.1. Поняття та загальна характеристика світового конституціоналізму	13
1.2. Етапи розвитку світового конституціоналізму	16
1.3. Розвиток конституціоналізму в Європі	19
1.4. Виникнення та розвиток теорії конституціоналізму в Україні	29
Глава 2. Теоретичне обґрунтування визначення конституції та її сутність	32
2.1. Основні положення теорії конституції	32
2.2. Юридична конституція	35
2.3. Формальна конституція	37
2.4. Матеріальна конституція	45
2.5. Фактична конституція	48
<i>Матеріали для індивідуальної і самостійної роботи</i>	<i>49</i>
Модуль 2. Теоретичні положення конституції	50
Глава 3. Предмет, методи, функції і види конституції	50
3.1. Предмет та методи конституції	50
3.2. Функції конституції.....	55
3.3. Види конституцій	57
3.4. Риси та юридичні властивості конституції	60
Глава 4. Прийняття конституції та її місце в системі національного законодавства	64
4.1. Порядок підготовки і прийняття конституції	64
4.2. Особливий суб'єкт прийняття конституції	69
4.3. Установчий характер конституційних положень	73
4.4. Місце конституції в системі національного законодавства	74

Матеріали для індивідуальної і самостійної роботи 76

Модуль 3. Розвиток та сучасний стан Конституції України 77

Глава 5. Історія конституційного розвитку України 77

5.1. Конституційний процес в Україні 77

5.2. Конституція Пилипа Орлика 5 квітня 1710 р. 85

5.3. Конституція УНР від 29 квітня 1918 року 87

5.4. Конституції ЗУНР 88

5.5. Конституції України радянського періоду 90

Глава 6. Основні етапи та напрями новітньої конституційної реформи в Україні 93

6.1. Особливості розробки, обговорення та прийняття змін до Конституції України 1996 р. 93

6.2. Загальна характеристика Конституції України 1996 р. 102

6.3. Конституційно-правові норми та їх специфіка 105

6.4. Підстави класифікації конституційно-правових норм 107

6.5. Об'єднання конституційно-правових норм 108

6.6. Поняття та специфіка конституційно-правових відносин 109

6.7. Суб'єкти конституційно-правових відносин 113

Матеріали для індивідуальної і самостійної роботи 115

РОЗДІЛ 2. ОСНОВИ ТЕОРІЇ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ В УМОВАХ КОНСТИТУЦІЙНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

(В. В. Букач, А. Ю. Олійник) 116

Модуль 4. Проблеми реформування конституційного ладу 116

Глава 7. Конституційний лад України в умовах конституційної реформи 117

7.1. Поняття конституційного ладу та його співвідношення з державним ладом 117

7.2. Закріплення загальних засад конституційного ладу в Конституції України 125

7.3. Засади конституційного ладу як загальний конституційно-правовий інститут 139

7.4. Гуманістичні і демократичні засади конституційного ладу України 144

7.5. Народний суверенітет і його співвідношення з національним і державним суверенітетом 148

7.6. Форми здійснення народовладдя 153

Глава 8. Форма Української держави та її якісні риси 161

8.1. Форма правління та форма державного устрою України згідно Конституції 1996 р., форма державного режиму 161

8.2. Україна – суверенна і незалежна держава 172

8.3. Україна – демократична, правова, соціальна держава	180
8.4. Конституція 1996 р. про основні функції і обов'язки Української держави	188
8.5. Політичні, економічні, соціальні і культурні засади конституційного ладу України	197
8.6. Захист конституційного ладу України	206
<i>Матеріали для індивідуальної і самостійної роботи</i>	<i>208</i>

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА І КОНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА В УКРАЇНІ (Ж. М. Пустовіт)	209
---	------------

Модуль 5. Конституційний правовий статус людини і громадянина України в світлі конституційної реформи	209
--	------------

Глава 9. Поняття, види та зміст правового статусу людини і громадянина в Україні в умовах конституційної реформи (О.Г. Колб, Ж.М. Пустовіт, М.М. Яцишин)	210
---	------------

9.1. Поняття, види та зміст правового статусу людини і громадянина	210
9.2. Правосуб'єктність та принципи правового статусу людини і громадянина	213
9.3. Громадянство як елемент правового статусу людини і громадянина	216
9.4. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та біженців	227
9.5. Перспективи удосконалення правового статусу національних меншин в Україні	229

Глава 10. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні, перспективи їх реформування	232
--	------------

10.1. Основи класифікації прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні і напрями їх удосконалення	232
10.2. Громадянські права і свободи людини і громадянина в Україні і їх удосконалення	235
10.3. Політичні права і свободи людини і громадянина в Україні і їх удосконалення	243
10.4. Економічні права і свободи людини і громадянина в Україні і їх удосконалення	253
10.5. Соціальні права і свободи людини і громадянина в Україні і її удосконалення	255
10.6. Культурні права і свободи людини і громадянина в Україні і їх удосконалення	267
10.7. Конституційні гарантії прав і свобод людини і громадянина	

в Україні та їх удосконалення	274
10.8. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні і перспективи їх удосконалення	283
<i>Матеріали для індивідуальної і самостійної роботи</i>	293

РОЗДІЛ 4. ОСНОВИ НАРОДОВЛАДДЯ У СВІТЛІ КОНСТИТУЦІЙНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ (В. В. Букач, О. І. Клименко, А. Ю. Олійник) 294

Модуль 6. Форми народовладдя в Україні та конституційна реформа 294

Глава 11. Перспективи удосконалення виборчої демократії в Україні 295

11.1. Вибори як форма народовладдя в Україні	295
11.2. Виборче право в Україні	302
11.3. Виборчі системи в Україні	310
11.4. Виборчий процес в Україні	313
11.5. Юридична відповідальність за порушення виборчого права	335

Глава 12. Удосконалення референдної демократії в Україні 336

12.1. Поняття референдної демократії в Україні	336
12.2. Ініціювання, призначення, підготовка, проведення всеукраїнського референдуму та реалізація його результатів	343
12.3. Місцеві референдуми та їх удосконалення	348
12.4. Юридична відповідальність за порушення права референдної демократії	351

Глава 13. Інші форми народовладдя в Україні та тенденції їх розвитку 355

13.1. Поняття та види інших форм народовладдя в Україні	355
13.2. Перспективи розвитку всенародного та місцевого обговорення нормативно-правових актів та індивідуальних рішень	358
13.3. Удосконалення місцевих зборів, громадських слухань, ініціатив та інших форм безпосередньої демократії в Україні	361

Матеріали для індивідуальної і самостійної роботи 367

РОЗДІЛ 5. КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ РЕФОРМУВАННЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ (Л. Лазаренко, А. Ю. Олійник, Ж. М. Пустовіт) 369

Модуль 7. Представницька демократія в Україні та перспективи її реформування 369

Глава 14. Конституційні основи реформування органів законодавчої, виконавчої, судової влади та контрольно-наглядових органів в Україні 370

14.1. Загальна характеристика органів законодавчої, виконавчої, судової влади та контрольно-наглядових органів в Україні	370
14.2. Напрями реформування Верховної Ради України – парламенту України	376

14.3. Глава держави – Президент України та перспективи конституційної реформи	391
14.4. Органи виконавчої влади і адміністративна реформа	397
14.5. Напрями реформування судової влади	410
14.6. Конституційне правосуддя в механізмі правового захисту Конституції України	419
14.7. Перспективи реформування конституційних контрольно-наглядових органів	422
Глава 15. Захист Конституції України в умовах реформування діяльності правоохоронних органів	448
15.1. Конституційні основи організації і діяльності правоохоронних органів щодо захисту Конституції України	448
15.2. Перспективи реформування діяльності Служби безпеки України та захист Конституції України	453
15.3. Реформа діяльності органів внутрішніх справ і захист ними Конституції України	454
15.4. Перспективи реформування діяльності інших правоохоронних органів в умовах захисту Конституції України	466
Глава 16. Конституційні основи реформування політичних партій і громадських організацій та інших суб'єктів громадянського суспільства в Україні	477
16.1. Загальна характеристика суб'єктів громадянського суспільства в умовах конституційної реформи	477
16.2. Напрями реформування об'єднань громадян як суб'єктів громадянського суспільства	478
16.3. Удосконалення діяльності релігійних організацій	479
16.4. Перспективи реформування засобів масової інформації	483
<i>Матеріали для індивідуальної і самостійної роботи</i>	<i>484</i>
РОЗДІЛ 6. КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ РЕФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ (Т. Кулик, Л. Г. Юрковська)	485
Модуль 8. Перспективи реформування територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні	485
Глава 17. Територіальний устрій в Україні та конституційні основи його реформування	486
17.1. Територіальний устрій в Україні та перспективи його удосконалення	486
17.2. Правовий статус Автономної Республіки Крим у світлі конституційної реформи	488
17.3. Поняття, принципи та система	

адміністративно-територіального устрою	492
17.4. Адміністративно-територіальна реформа в Україні та її мета ...	499
Глава 18. Реформування місцевого самоврядування в Україні	509
18.1. Причини за яких необхідне реформування місцевого самоврядування	509
18.2. Напрями реформування місцевого самоврядування в Україні	513
18.3. Проблеми реформування територіальної громади	516
18.4. Реформування повноважень районних і обласних рад	519
18.5. Реформування сільських, селищних і міських рад	522
18.6. Проблеми реформування місцевих бюджетів	524
18.7. Необхідність імплементації в Конституцію України принципів Європейської хартії місцевого самоврядування	526
18.8. Зміцнення правових гарантій місцевого самоврядування у світлі здійснення Конституційної реформи місцевого самоврядування	531
18.9. Удосконалення законодавства про місцеві вибори у світлі реформи місцевого самоврядування	535
<i>Матеріали для індивідуальної і самостійної роботи</i>	539
ВИСНОВКИ	540
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	543